

Upravni sud Republike Hrvatske

Zakon o upravnim sporovima (Narodne novine, broj 53/91, 9/92, 77/92)

Članak 66.

Zakon o visokim učilištima (Narodne novine, broj 59/96 - pročišćeni tekst, 128/99, 94/00)

Članak 101.

ISKLUČENJEM KANDIDATA U POSTUPKU IZBORA REKTORA ZBOG GODINA ŽIVOTA POVRIJEĐENO JE USTAVNO NAČELO JEDNAKOSTI IZ ODREDBE ČLANKA 14. I 44. USTAVA REPUBLIKE HRVATSKE.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Zpa-3/2000 od 21. prosinca 2000.)

"Iz obrazloženja odluke Upravnog vijeća Sveučilišta u S. na nedvojbena način proizlazi da je podnositelj zahtjeva eliminiran kao kandidat, odnosno predložnik Sveučilišnom senatu za izbor rektora Sveučilišta u S. isključivo iz razloga što će navršiti 65 godina života prije dana izbora rektora, a sve pozivom na pravno mišljenje Ureda za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske prema kojem nastavnike iz članka 101. stavka 1. Zakona o visokim učilištima Upravno vijeće ne bi moglo utvrditi kao kandidate za rektora jer se rektor bira na vrijeme od četiri godine.

Temeljem odredbe članka 108. Zakona o visokim učilištima za rektora može biti izabran nastavnik Sveučilišta u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora. Rektor se bira na vrijeme od četiri godine, a ista osoba može biti izabrana za rektora najviše dva puta uzastopce. Odredba članka 101. istog zakona propisuje da nastavniku u nastavnom ili znanstveno-nastavnom zvanju prestaje ugovor o radu po završetku školske godine u kojoj navršava 65 godina života. U stavku 2. iste odredbe određuje se da se s nastavnikom u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora odnosno nastavnom zvanju profesora visoke škole, višeg lektora i višeg korepetitora koji je ispunio uvjete za prestanak ugovora o radu zbog navršenih 65 godina života, može sklopiti ugovor o radu ako postoji nastavna potreba i ako se na natječaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete propisane tim zakonom.

Dakle, pravilno tužitelj navodi da ova odredba koja regulira pitanje mogućnosti prestanka ili produžetka ugovora o radu nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora i dr. ne isključuje osobe koje su navršile 65 godina života od dostupnosti i prava kandidiranja za rektora sveučilišta.

Temeljem odredbe članka 44. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 8/98) svaki građanin Republike Hrvatske ima pravo pod jednakim uvjetima sudjelovati u obavljanju javnih poslova i biti primljen u javne službe. Odredba članka 54. stavka 2. propisuje da svatko slobodno bira poziv i zaposlenje i svakome je pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto i dužnost, u ovom konkretnom predmetu dužnost rektora sveučilišta.

Temeljem odredbe članka 108. stavka 3. Zakona o visokim učilištima kandidate za rektora predlažu stručna vijeća visokih učilišta u sastavu sveučilišta i stručnih vijeća sveučilišnih odjela.

Prema tome, kada je Upravno vijeće Sveučilišta u S. u okviru svoje nadležnosti eliminiralo tužitelja kao predloženika u postupku izbora rektora isključivo zbog godina života, povrijedilo je ustavno načelo jednakosti kao najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvat-

ske, a time i jamstvo iz odredbe članka 14. Ustava RH prema kojem su svi pred zakonom jednaki.

Zakon o visokim učilištima u članku 108. propisuje da se rektor bira na vrijeme od četiri godine, s time da ista osoba može biti izabrana za rektora najviše dva puta uzastopce, te se u odredbi članka 109. propisuje u kojim slučajevima rektor može biti razriješen dužnosti prije isteka roka iz stavka 2. članka 8. Tom odredbom Zakon određuje da rektor može biti razriješen dužnosti prije isteka roka na koji je izabran ako ne ispunjava dužnosti rektora, ako prekrši zakonske ili podzakonske propise ili odredbe Statuta ili općih akata sveučilišta, ako zlouporabi položaj rektora, ako svojim ponašanjem povrijedi ugled i dužnosti koje obnaša te ako izgubi sposobnost obavljanja dužnosti.

Dakle, citirane odredbe ne upućuju na osnovanost stajališta da bi navršениh 65 godina života bilo razlogom za razrješenje dužnosti rektora analogijom s odredbom članka 101. istog zakona koja se odnosi na pitanje prestanka ugovora o radu nastavnika u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora odnosno nastavnom zvanju profesora visoke škole, višeg lektora i višeg korepetitora.

Iz navedenoga slijedi da je odlukom Upravnog vijeća Sveučilišta u S., iz koje nedvojbeno proizlazi da je tužitelj isključen kao predložnik u postupku izbora rektora isključivo zbog godina života pozivom na odredbu članka 101. Zakona o visokim učilištima, povrijeđeno njegovo Ustavom zajamčeno pravo i sloboda iz odredbe članka 14., 44. i 54. stavka 2. Ustava Republike Hrvatske u tekstu u kojem je bio na snazi u vrijeme donošenja odluke."

Zakon o općem upravnom postupku (Narodne novine, broj 53/91, 103/96)

Članak 17. stavak 1.

KOMUNALNI REDAR NIJE NADLEŽAN ZA UKLANJANJE OBJEKTA - KIOSKA ZA KOJI JE IZDANA GRAĐEVNA DOZVOLA.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-7979/1996 od 20. siječnja 2000.)

“Prvostupanjsko tijelo donijelo je rješenje pozivom na odredbu članka 22. Odluke o davanju u zakup javnih površina i neizgrađenoga građevinskog zemljišta za postavljanje kioska grada Z. kojim nalaže tužitelju da ukloni kiosk u Z., u roku i na način pobliže određen tim rješenjem.

Prema članku 22. citirane Odluke gradski organ uprave nadležan za komunalne poslove odredit će da se kiosk ukloni prije isteka roka na koji je postavljen, bez prava vlasnika na naknadu, među ostalim i ako zakupac koristi lokaciju za djelatnost što nije u skladu s rješenjem o dodjeli lokacije. Prvostupanjsko rješenje kao razloge za odluku u obrazloženju rješenja navodi da je Komisija gradskog poglavarstva za davanje u zakup javnih površina i neizgrađenoga građevinskog zemljišta za postavljanje kioska i pokretnih naprava zaključkom otkazala tužitelju ugovor o zakupu lokacije za postavljanje kioska namjene - (zanatstvo sitni obrt) jer se kao zakupac predmetne lokacije nije pridržavao ugovorenih obveza, već je protivno ugovorenoj namjeni u kiosku obavljao djelatnost trgovine mješovitom robom, a lokaciju je temeljem nedopuštenoga pravnog posla (podzakupa) koristila L. F., vlasnica trgovačke radnje 'O', a ne tužitelj. Nadalje se ističe da je u povodu prigovora tužitelja izjavljenog na spomenuti zaključak Komisija gradskog poglavarstva prigovor zaključkom odbila.

Međutim, iz podataka spisa predmeta vidljivo je i da je tužitelju dana 29. svibnja 1995. Gradski sekretarijat za graditeljstvo, komunalne i stambene poslove, promet i veze Grada Z., temeljem članka 30. stav-

ka 1. tada važećeg Zakona o građenju (Narodne novine, broj 77/92) izdao građevnu dozvolu, kojom tužitelju odobrava postavljanje montažnoga tipskog kioska 'Top', površine 9 m², namjene zanatstvo - sitni obrt, na lokaciji na dijelu k.č.br. na određeno vrijeme do 28. veljače 2000.

U slučaju postupanja protivno izdanoj građevnoj dozvoli, kao i onda kada se građevina gradi odnosno rekonstruira bez građevne dozvole, prema članku 58. stavku 1. alineji 1. rečenog zakona, građevinski inspektor ima pravo i dužnost narediti uklanjanje građevine, odnosno obustavu daljnjeg građenja ili izvođenja pojedinih radova, iz čega prema stajalištu ovog suda slijedi da je u konkretnom slučaju za uklanjanje predmetnog objekta, nadležnost građevinske inspekcije, odnosno Županijskog ureda nadležnog za poslove građevinske inspekcije, isključiva. Ovo osobito u slučaju uklanjanja kada je za određeni objekt već izdana građevna dozvola, temeljem citirane odredbe Zakona o građenju, a kojim je posebnim zakonom u predmetnoj upravnoj stvari propisana nadležnost tijela državne uprave, ovdje građevinske inspekcije.

Zbog izloženoga nije bilo zakonske osnove za donošenje prvostupanskog rješenja o uklanjanju predmetnog objekta, jer je isto donijelo upravno tijelo, temeljem ovlaštenja iz članka 22. citirane Odluke, koja ima u vidu gradsko tijelo uprave nadležan za komunalne poslove, u čijem djelokrugu nije i uklanjanje objekata za koji je temeljem posebnih propisa o građenju, izdana građevna dozvola.

Zbog toga Sud nalazi da je prvostupajnsko rješenje donijelo stvarno nenadležno tijelo, što isto čini nezakonitim, koju nezakonitost je tuženo tijelo trebalo uočiti i otkloniti, pa kako je to propustilo učiniti, to osporeno rješenje nije na zakonu utemeljeno."

Zakon o sudskim pristojbama (Narodne novine, broj 74/95, 57/96)

Članak 43.

AKO JE ODLUKOM USTAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE UKINUTA PRESUDA DONESENA U UPRAVNOM SPORU TEMELJEM KOJE JE TUŽITELJ BIO OBVEZAN PLATITI SUDSKU PRISTOJBU, NALOG ZA PLAĆANJE SUDSKE PRISTOJBE STAVLJA SE IZVAN SNAGE.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-5765/1995 od 22. studenog 2000.)

“Presudom ovog suda broj: Us-5765/95 od 19. lipnja 1996. odbijena je tužba tužitelja pa je tužitelj pozvan na plaćanje sudske pristojbe, na tužbu i presudu u iznosu od 1.012,00 kn.

Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-594/96 od 17. studenog 1999. usvojena je ustavna tužba tužitelja i ukinuta je presuda ovog suda broj: Us-5765/95 od 19. lipnja 1996., te rješenje Ministarstva pravosuđa, Uprave za građansko pravo, klasa: UP/II-942-01/95-01/13, ur. broj: 514-02-03-03/5-95-3, od 16. lipnja 1995., kao i rješenje Ureda za imovinskopravne poslove R., Ispostava M.L. Županija P-g., klasa: UP/I-942-01/95-01/06, ur. broj: 2170-08/5-95-21 od 10. svibnja 1995., a predmet je vraćen na ponovni postupak.

Podneskom od 17. siječnja 2000. tužitelj je zatražio da se ukine nalog ovog suda za plaćanje sudske pristojbe od 19. lipnja 1996., imajući u vidu Odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske od 17. studenog 1999.

S obzirom na navedeno valjalo je nalog ovog suda za plaćanje sudske pristojbe od 1.012,00 kn od 19. lipnja 1996. staviti izvan snage, jer je presuda ovog Suda ukinuta Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske, stoga što se pristojba ne plaća ako je tužba usvojena, te odluka ukinuta ili poništena, a kako je Odlukom Ustavnog suda Re-

publike Hrvatske od 17. studenog 1999. ukinuta presuda ovog suda broj: Us-5765/95 od 19. lipnja 1996., te rješenje Ministarstva pravosuđa od 16. lipnja 1995. kao i rješenje Ureda za imovinsko-pravne poslove R., Ispostave M. L. Županije P-g, od 10. svibnja 1995., valjalo je riješiti kao u dispozitivu.”

Zakon o vraćanju imovine oduzete za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, broj 92/96)

Članak 2.

ZEMLJIŠTE KOJE JE ODUZETO TEMELJEM ODLUKE KOTARSKE KOMISIJE ZA AGRARNU REFORMU I KOLONIZACIJU, DONESENE U SMISLU ODREDABA ZAKONA O UKIDANJU AGRARNIH ODNOSA FEUDALNOG KARAKTERA NA PODRUČJU DALMACIJE I HRVATSKOG PRIMORJA (OD 20. STUDENOG 1946. GODINE) I POSTALO VLASNIŠTVO OBRADIVAČA I ČLANOVA NJIHOVIH OBITELJI, NE MOŽE BITI PREDMET NAKNADE.

(Odluka Upravnog suda Republike Hrvatske, broj: Us-3785/1999 od 3. veljače 2000.)

“Prema odredbi članka 1. stavka 1. Zakona o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine (Narodne novine, broj 92/96), ovim zakonom uređuju se uvjeti i postupak naknade za imovinu koja je prijašnjim vlasnicima oduzeta od strane jugoslavenske komunističke vlasti, a koja je prenesena u općenarodnu imovinu, državno, društveno ili zadružno vlasništvo (u daljnjem tekstu: društveno vlasništvo) konfiskacijom, nacionalizacijom, agrarnom reformom i drugim propisima i načinima navedenim u ovom zakonu.

U stavku pak 1. članka 2. citiranog zakona navode se izrijekom propisi na temelju kojih je prijašnjim vlasnicima oduzimana imovina, a

temeljem kojih se istima utvrđuje pravo na naknadu za imovinu oduzetu na teritoriju Republike Hrvatske.

Iz podataka sveza spisa neprijeporno proizlazi da je predmetno zemljište, temeljem odluka Kotarske komisije za agrarnu reformu i kolonizaciju u I. od 28. travnja te 8. i 9. kolovoza 1947., koje su done-sene u smislu odredaba Zakona o ukidanju agrarnih odnosa feudal-nog karaktera na području Dalmacije i Hrvatskog primorja od 20. studenog 1946., postalo vlasništvo obrađivača i članova njihovih obitelji, a što tužitelji u tužbi i ne osporavaju.

Slijedom izloženog, a uvažavajući naprijed citirane zakonske odredbe i utvrđeno činjenično stanje, prvostupanjsko tijelo je pravilno postu-pilo kada je rješenjem odbilo zahtjev tužitelja. Ovo stoga što se u konkretnom slučaju ne radi o zemljištu koje je preneseno u društveno vlasništvo, niti o zemljištu koje je oduzeto temeljem nekog od propi-sa izrijekom navedenog u naprijed citiranom zakonu, slijedom čega nisu ispunjeni zakonom propisani uvjeti za utvrđivanje prava na nak-nadu za predmetnu imovinu.

Stoga navodi tužbe, u kojima tužitelji u stvari ističu razloge zbog kojih smatraju da nije bilo uvjeta za prelazak predmetnog zemljišta u vlasništvo obrađivača i njihovih obitelji navedenih u spomenutim agrarnim odlukama, nisu pravno odlučni, niti su od utjecaja na ocjenu zakonitosti osporenog rješenja.”

*Priredila: Mira Štern**

* Mira Štern, dipl. pravnica, sutkinja Upravnog suda Republike Hrvatske